

IZ ORNITOLOŠKE BELEŽNICE

From the ornithological notebook

SLOVENIJA / SLOVENIA

SLAVONIAN GREBE *Podiceps auritus*

Zlatouhi ponirek – odrasel osebek v zimskem perju opazovan 26.12.2002 v gramoznici pri Vrhniki (UTM VL46, osrednja Slovenija)

On December 26th, 2002, I went, together with Eva Vukelič and Tanja Benko, to have a look at the clay pits near Vrhnika. There were, however, just a few Common Coots *Fulica atra*, 2 Black-throated Divers *Gavia arctica* (1 adult winter and 1 juvenile winter) and 4 Great Crested Grebes *Podiceps cristatus* swimming around. Suddenly Eva caught sight of a small grebe between tree trunks in the water: it was an adult winter Slavonian Grebe. After a while it swam towards the middle of the pit. We could observe it very well, from a fairly short distance.

Maarten de Groot, Droevendaalse steeg 61, 6708 PN Wageningen, the Netherlands, e-mail: M.deGroot@rocketmail.com

ČAPLJICA *Ixobrychus minutus*

Little Bittern – some new breeding sites in Slovenia: clay pits of Gorica Brickworks (UTM UL98, SW Slovenia) with four pairs in 2001, ponds below Hrastovec Castle in the Pesnica valley (UTM WM65, NE Slovenia) where 1 pair was registered on June 6th, 1999, and Podvinci pond (UTM WM74, NE Slovenia) where 1 pair was recorded on June 21st, 1999. 1 individual was further observed on May 26th, 2000, in the reeds of Radomlje clay pit near Domžale (UTM VM71, C Slovenia), where breeding should also not be excluded.

Čapljica je v Sloveniji redka in ogrožena gnezdilka [GEISTER, I. (1995): Ornitološki atlas Slovenije. DZS, Ljubljana], zato so podatki o njeni gnezditvi tudi naravovarstveno pomembni. V opuščanih glinokopih Goriških opekarn smo med Ornitološkim raziskovalnim taborom Dornberk 2001 odkrili kar 4 gnezdeče pare, zanimivo pa je tudi njeno gnezdenje na Štajerskem v majhnem ribniku pod gradom Hrastovec v Pesniški dolini (6.6.1999, 1 par) in na velikem ribniku v Podvincih (21.6.1999, 1 par). Ne izključujem pa njenega gnezdenja tudi v trstičju glinokopa v Radomljah pri Domžalah. Dne 26.5.2000 sva jo tam opazovala s Tomažem Miheličem. Prav vsem omenjenim območjem so skupni bolj ali manj obširni sestoji rogoza ali trsja in tu k sreči tudi ni intenzivnega ribolova ali ribogojstva.

Damijan Denac, Gorkičeva 14, SI-1000 Ljubljana, Slovenia, e-mail: damijan.denac@dopps-drustvo.si

KVAKAČ *Nycticorax nycticorax*

Night Heron – two daytime observations at Lake Cerknica (UTM VL56, C Slovenia) on June 16th, 2001 (juv.), and May 15th, 2002 (ad.)

Dne 16.06.2001 sem ubral hiter korak od mostu proti bregu Stržena, po poti ob obrežnem grmovju pri Gorici na Cerkniskem jezeru. Ob tem sem držal glavo kvišku, da ne bi iz vidnega polja izgubil oddaljujočega se (v JV smeri) belorepca *Halialaetus albicilla*. Žal je orel očitno že nameraval zapustiti jezero. Zagledan vanj sem, malce nespametno, stopil na odprt travnik na obrežju reke, ne da bi vnaprej preveril, ali me tam ne čaka kakšno ptičje presenečenje. Pa me je res. Z odkritega brega rečice je zletel mlad kvakač. Ptica ni odletela daleč stran, ampak se je usedla na vrh bora nedaleč od mene, si me začela pazljivo ogledovati in čez nekaj trenutkov zletela globlje v gozdiček na Gorici. Ko sem bil 15.05.2002 v popoldanskem času na istem kraju (okoli 16.00), sem, spominjajoč se tega srečanja, opozoril sinova Jacka in Michala, naj bosta pozorna, ker sem lani tam videl kvakača. Ni minila niti minuta, ko je izpod vrhov dreves na Gorici zletel odrasel kvakač, naredil krog s premerom 30 m okoli nas ter izginil nazaj v krošnje. Na Cerkniskem jezeru kvakač sicer ni pogosta ptica, saj KMECL in RIŽNER [KMECL, P. & K. RIŽNER (1993): Pregled vodnih ptic in ujed Cerkniskega jezera; spremljanje številčnosti s poudarkom na preletu in prezimovanju. *Acrocephalus* 14 (56-57): 4-31], na primer, navajata le dva podatka.

Maciej Szymanski, ul. Bernardynska 1a/67, 02-904 Warszawa, Poland, e-mail: macszym@yahoo.com

MALA BELA ČAPLJA *Egretta garzetta*

Little Egret – 22 individuals by the Drava river near Dogoše (UTM WM55, NE Slovenia) on July 13th, 2001

Dne 13.7.2001 sem se odpravil na izlet k Dravi. Okrog štirih popoldne sem prečkal Dravo pri Dogošah. Približno 200 metrov niže ob reki se je iz trave zasvetilo nekaj belega. Najprej sem mislil, da gre le za plastično vrečko, ko pa je razprlo peruti in se dvignilo v zrak, mi je postalo jasno, da opazujem belo čapljo. Za njo se jih je dvignilo še 21. Počasi so, druga za drugo, letele mimo in ni bilo težko ugotoviti, da gre za male bele čaplje. Podatek je zanimiv predvsem zato, ker je ta vrsta v SV Sloveniji dokaj redka, in to še posebej poleti in v takšnem številu (L. Božič *ustno*).

Aleš Tomažič, Cesta ob lipi 1, SI-2000 Maribor, Slovenija

SIVA GOS *Anser anser*

Greylag Goose – 1 ind. observed at Kočevsko jezero (UTM VL85, S Slovenia) on February 17th, 2001

Na družinskem izletu v Kočevje dne 17.2.2001 smo se ustavili ob Kočevskem jezeru, območju, o katerem je bila izdana tudi zloženka z opisom učne poti okrog jezera. Zaradi vandalizma je od učne poti ostalo bore malo, na jezeru pa nas je kljub temu razveselila siva gos, ki je na tem jezeru bolj redek gost.

Damijan in Katarina Denac, Gorkičeva 14, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: katarina.senegacnik@guest.arnes.si

DOLGOREPA RACA *Anas acuta*

Pintail – female leading 13 chicks (12 Pintails and 1 Mallard *Anas platyrhynchos*) in the 3rd waste water basin of the Ormož Sugar Factory on June 8th, 2002 – first confirmed breeding for Slovenia (UTM WM93, Podravje, NE Slovenia)

Dne 8.6.2002 sem proti večeru štel vodne ptice v bazenih za odpadne vode pri Ormožu. Ko sem jih med 18.45 in 19.15 uro štel v tretjem vodnem bazenu, sem med množico vodnih ptic in številnimi račjimi samicami, ki so vodile svoje mladiče, opazil tudi samico dolgorepe race s 13 mladiči. Zanimivo pa je, da je bil njimi tudi mladič mlakarice *Anas platyrhynchos*. Po oceni so bili dolgorepi mladiči stari okoli 10 dni, mladič mlakarice pa okoli 14 dni. Glede na rezultate atlasa gnezdilke [GEISTER, I. (1995): Ornitološki atlas Slovenije. DZS, Ljubljana] in poznavanje razmer po njegovem izidu menim, da gre za prvo dokazano gnezditve vrste v Sloveniji. Gnezditve je bila glede na opazovanja iz preteklih let v bazenih za odpadne vode pričakovana. Ormožu najbližja gnezdišča dolgorepих rac so v Avstriji (Nežidersko jezero), Madžarski in Vojvodini [HAGEMEI, E.J.M. & M.J. BLAIR, eds. (1997): The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. T & AD Poyser, London]. Na osnovi lastnih opazovanj v letih 1994-1998 menim, da dolgorepe race gnezdiijo tudi v hrvaški Podravini na mrtvicah okoli Repaša.

Borut Štumberger, 2282 Cirkulane 41, Slovenija, e-mail: stumberger@siol.net

ČIPKASTA RACA *Calonetta leucophrys*

Ringed Teal – male observed on Drava river at Lent-Maribor (UTM WM55, NE Slovenia) between May 1st and December 27th, 2001: second record for Slovenia

Dne 1.5.2001 sem na Lentu ob Dravi opazil južnoameriško čipkasto raco. Nekaj dni sem si jo hodil opazovat, ko pa sem jo 2.6.2001 opazil v Koblarjevem zalivu, sem o tem obvestil Luko Božiča. Ogledal si jo je in ugotovil, da gre za samca. Od 17.7. race ni bilo več. Ponovno se je vrnila 27.12.2001, tudi to pot na Lent. Po vsej verjetnosti je šlo za ubežnico, saj je v Evropi nekaj farm s temi racami. Gre za drugo opazovanje čipkaste race v Sloveniji, kar je potrdila tudi Nacionalna komisija za redkosti. Prvič je bila v Sloveniji

opazovana na jezeru Šobec v zimi 1994/95, kjer se je zadrževala skoraj štiri mesece [GEISTER, I. (1996): Čipkasta raca *Callonetta leucophrys*. *Acrocephalus* 17 (75-76): 87-88].

Tilen Basle, Koroška cesta 178a, SI-2351 Kamnica, Slovenija

RJAVI ŠKARNIK *Milvus milvus*

Red Kite – 1 ex. observed at Rače Landscape Park (UTM WM54, NE Slovenia) on May 18th, 2002, while circling over the canopies

Po končanem popisu ptic za Atlas se mi je zahotelo vožnje s kolesom, uživanja v naravi in priložnostnega opazovanja ptic. Tako sem se s kolesom peljal skozi gozd v krajinskem parku Rače proti akumulaciji Požeg. Ko sem se pripeljal do železniške proge, sem opazil ujedo, ki je krožila nizko nad krošnjami. Presenetljivo dolgo časa sem porabil, da sem ugotovil, za katero ptico gre. Šele ko sem uzrl globoko škarjast in zgoraj rdečkasto obarvan rep, se mi je posvetilo, da gre za rjavega škarnika. Peruti so bile zelo ozke, videti je bilo, kot bi si ogolil vsa letalna peresa. Ta so bila zelo ozka in poravnana v črto (kar nakazuje na mlad osebek ali pa na odraslega, ki je menjal vsa letalna peresa). Ogoljeni pa niso bili prsti, kar je ptici dajalo še bolj nenavaden videz. Ptič je še dolgo krožil nad železniško progo. Dogodek se je pripetil dne 18.5.2002.

Dejan Bordjan, Ul.8.februarja 50, SI-2204 Miklavž, Slovenija, e-mail: dejanonih@email.si

KAČAR *Circaetus gallicus*

Short-toed Eagle – 1 individual observed early in the morning of June 30th, 2002 at Dornberk (UTM VL08, SW Slovenia)

Dne 30.6.2002 smo se udeleženci mladinskega ornitološkega tabora v Dornberku že tradicionalno zbudili ob peti uri zjutraj. Začetek jutranjega terena se običajno začne z malico in obveznimi pogovori kar pred šolo. Med tem časom smo bili pozorni tudi na ptice, ki so se pojavljale v bližini. Opazili smo ujedo, ki je bila oddaljena približno 4 km od našega tabora. Glede na to, da je bila ujeda od nas zelo oddaljena, smo bili prepričani, da opazujemo kanjo. Šele ko se nam je nekoliko približala, smo lahko ugotovili, da gre za kačarja. Letela je proti zahodu in kmalu izginila za okoliškimi hribi.

Primož Sedminek, Podlog 33a, SI-3311 Šempeter v Sav. dol., Slovenija

MOČVIRSKI LUNJ *Circus pygargus*

Montagu's Harrier - a female observed on May 29th, 2002 at altitude of nearly 2000 m a.s.l. at Mangrtsko sedlo (UTM UM94, NW Slovenia)

Dne 29.5.2002 me je Mirko Perušek peljal na Mangrtsko sedlo, da bi si ogledala in posnela svatovske